

ти у видавництво монографію «Археологічні дослідження в північно-східних районах Житомирщини» обсягом 10 друкованих аркушів, готував до видання узагальнювальну працю «Старожитності Іскоростеня».

З січня 2006 р. Б.А. Звіздецького було переведено на посаду старшого наукового співробітника.

16 вересня, за місяць до свого 48-річчя, Богдана Андрониковича Звіздецького не стало.

ІОН ІЗРАЇЛЕВИЧ ВІНОКУР

20 вересня 2006 р. перестало битися ще одне серце, віддане археології. На 76-му році життя у вічність відійшов Іон Срулевич (Ізраїлевич) Винокур — доктор історичних наук, професор, заслужений працівник вищої школи, академік АН вищої школи України та Української академії історичних наук, археолог, без здобутків якого не можна уявити розвиток української археологічної науки другої половини ХХ ст.

Життя Іона Ізраїлевича зі студентської лави і до останнього подиху було віддане археології, зокрема дослідженню слов'янських старожитностей.

Народився І.С. Винокур у містечку Ружин на Житомирщині 4 липня 1930 р. Дитинство і юність майбутній дослідник, за винятком часів воєнного лихоліття, провів у Житомирі. Іон Ізраїлевич належав до покоління, чиє дитинство обпалила війна, а змужніння припало на важкі повоєнні роки.

У 1948 р. І.С. Винокур вступив на історичний факультет Чернівецького державного університету, де під впливом Б.О. Тимощука захопився археологією. Першою експедицією І.С. Винокура стали розкопки літописного Василева на Дністрі.

Після завершення навчання в університеті І.С. Винокур повернувся у рідний Житомир, де взяв на себе обов'язки наукового співробітника обласного краєзнавчого музею. Формуючи фонди музею, молодий дослідник розпочав дослідження археологічних пам'яток межі і перших століть нової ери на Житомирщині. Навіть переїхавши у 1957 р. до Чернівців, учений продовжував досліджувати минуле своєї малої Батьківщини. Результатом цих наукових пошуків стала перша монографія дослідника «Старожитності Східної Волині першої половини I тис. н. е.» (Чернівці, 1960). Через два роки І.С. Винокур захистив кандидатську дисертацію на цю тему.

З 1963 р. життя І.С. Винокура пов'язане зі старовинним містом Кам'янцем-Подільським. У місцевому педагогічному інституті (нині університет) Іон Ізраїлевич пройшов шлях від асистента до професора, академіка АН вищої школи.

Археологічні старожитності Поділля стали основною темою його наукових досліджень. У 1963 р. І.С. Винокур сформував археологічну експедицію історичного факультету Кам'янець-Подільського педагогічного інституту, що плідно працює уже понад 40 років, збагачуючи українську науку важливими відкриттями та виховуючи нові покоління археологів, істориків, краєзнавців.

Пряжів, Ружичанка, Бакота, Бернашівка, Устя, Ставчани, Губин, Полонне та десятки інших поселень і могильників, відкритих і розкопаних І.С. Винокуром, досі перебувають у центрі наукової уваги археологів. Важливими залишаються відкриття дослідника у вивченні слов'янської язичницької культової кам'яної

скульптури, історичного минулого Кам'яця-Подільського тощо.

У 1978 р. І.С. Винокур захистив докторську дисертацію на тему «Історія та культура черняхівських племен лісостепового Дністро-Дніпров-ського межиріччя», а у 1980 р. йому було присвоєно вчене звання професора.

Наукові пошуки І.С. Винокура мали міжнародне визнання. Він неодноразово виступав із доповідями на міжнародних конгресах та конференціях. І.С. Винокура запрошували читати курси лекцій у Люблінському університеті.

Результати наукових досліджень та педагогічних розробок І.С. Винокура втілено у численних (понад 400) наукових та навчально-методичних працях. Іон Ізраїлевич є автором та співавтором понад 40 монографій, підручників і методичних посібників. Підручник «Археологія України», підготовлений ним у співавторстві із Д.Я. Телегіним, тричі перевидавався із 1994 р.

Коло наукових зацікавлень дослідника було широким, але центральною темою у

його науковому доробку, безперечно, було питання етногенезу давніх слов'ян. І.С. Винокур до останніх своїх днів відстоював слов'янську належність черняхівських старожитностей українського лісостепу. Ця думка є провідною і в монографії «Історія та культура черняхівських племен», опублікованій у 1972 р., і в праці «Черняхівська культура: витоки і доля», що побачила світ у 2000 р. До останнього подиху вчений виношував ідеї нових наукових робіт.

Він був незмінним членом Спеціалізованої ради Інституту археології НАН України. Багато українських археологів із вдячністю згадують його як вимогливого, проте доброзичливого опонента на захисті кандидатських і докторських дисертацій.

Іон Ізраїлевич Винокур залишиться в пам'яті всіх, хто мав щастя у нього вчитися, працювати, спілкуватися і дискутувати, надзвичайно доброю, щирою людиною, турботливим наставником та другом.

АЛЛА ТРОХИМІВНА СМІЛЕНКО

22 вересня 2006 р. пішла з життя лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор історичних наук Алла Трохимівна Сміленко, життєвий шлях якої нероздільно пов'язаний з Інститутом археології НАН України.

Алла Трохимівна народилася 15 червня 1923 р. у Києві в родині службовців. Середню школу вона закінчила у 1941 р. — у переддень початку Великої Вітчизняної війни. Їй пощастило вижити в умовах німецької окупації. І як тільки Київський університет ім. Т.Г. Шевченка в 1944 р. відновив навчання, Алла Трохимівна вступила на історичний факультет.

Професію археолога Алла Трохимівна визначила для себе в студентські роки. Вона брала активну участь у археологічних дослідженнях Перечислава-Хмельницького і поселення Лука-Врублівецька. Тоді ж сформувалися її наукові інтереси — дослідження старожитностей I тис. н. е., що за-свідчує її дипломна робота «Археологічні пам'ятки торгівлі з Римською імперією».

Після закінчення університету в 1948 р. Алла Трохимівна вступила до аспірантури Інституту археології і продовжила дослідження черняхівської культури. В 1952 р. вона успішно захистила кандидатську дисертацію «Відокремлення ремесла від землеробства і розвиток торгівлі в ранньоантському суспільстві». Після закінчен-